

kapcsolatrendszere, PhD-értekezés, Piliscsaba, 2009; CSEPREGI Zoltán, *A reformáció nyelve. A magyarországi reformáció első negyedszázadának vizsgálata alapján*, akadémiai doktori értekezés, Bp., 2009.

Ács Pál

**Szegedi János**, mezőszegedi (Szegegy; Acsád, 1699. márc. 11.–Nagyszombat, 1760. dec. 5.)

Jogi szakíró; jezsuita szerzetes. Nagyszombatban filozófiát (1719–21), Bécsben teológiát (1725–28) tanul, 1729-ben Nagyszombatban repetens, tanított Győrött grammatikát (1722–23), Egerben retorikát (1724); Nagyszombatban tanár és különböző tisztségeket visel (1731–40), 1741–42-ben Grazban teológiát tanít, 1743–46-ban a kolozsvári kollégium rektora, 1747–48-ban Bécsben a Pázmáneum igazgatója, 1748–51-ben Győrött rektor, 1752–53-ban Nagyszombatban a filozófiai kar dékánja és a szentírás tan professzora, 1754–57-ben Pozsonyban érseki tanácsnok, 1758–59-ben Budán a felsőbb évek prefektusa, 1760-ban a nagyszombati szeminárium igazgatója. Erdődy László Ádám nyitrai püspök halálakor mondott prédikációja megjelent nyomtatásban (*Aquila magnarum alarum. Nagyszárnyú saskesélyő...*, Nagyszombat, 1736). Több jogtörténeti jelentőségű kézikönyvet írt; a *→Corpus juris* szakaszokra, ill. paragrafusokra osztva, jegyzetekkel és mutatókkal ellátva adta ki.

**Művei:** *Tripartitum juris Hungarici tyrocinium*, Nagyszombat, 1734, 1751; *Rubricae sive synopses titulorum [...] universi juris Ungarici*, I–III, Nagyszombat, 1734; *Werbőczius illustratus*, Nagyszombat, 1740; *Decreta et vitae primorum regum Hungariae regnum, qui Transylvaniam possiderunt*, Kolozsvár, 1744; *Manuale juris peditorum Ungariae*, Győr, 1749, *Assertor libertatis Ungaricae, Dalmatica, Croatica et Slavonicae Andreas II.*, Győr, 1750.

**Irod.:** PAULER Tivadar, *Szegedy János jellemzése*, AkÉrt, 1856; DEGRÉ Alajos, *Szegedy János, az egyetem első jogtörténésze*, in *Jogi professzorok emlékezete*, szerk. MOÓR Gyula, Bp., 1935.

Szelestei N. László

**Szegedi Lajos** (16. sz.)

E néven egy vagy több egyházi író létezett. Az életrajzi adatok ellentmondásai miatt kétséges, hogy egyazon személyre vonatkoznak-e, így hiteles pályakép nem vázolható fel. Ugyancsak bizonytalan, hogy a hagyományosan ~hez kapcsolt művek valójában kinek tulajdoníthatók.

Irodalomtörténeti összefüggésekben a feltételezhető névazonosság alapján a következő esetekben merült fel ~ személye. 1547-ben *→Sylvester János* szigorúan elmarasztalt bizonyos magyar zsoltárparafrázisokat. Úgy vélte, hogy szerzőjük a Ludovicus Teghezinus álnév mögé rejtőző ~. 1561 k. *→Heltai Gáspár* bibliafordításának munkálataiban részt vett „tisztelendő Lajos mester, a dési fő lelkipásztor”. Az 51. zsoltár „Légy irgalmas, Úristen, minékünk...” kezdetű parafrázisát azért tulajdonítják ~nek, mert a versfőkből némi jóindulattal „Ludovicus” olvasható ki. A vers legkorábbi szövege a *→Várdi énekeskönyvben* (1566) maradt fenn. A 16–17. sz.-ban igen népszerű volt: 1700-ig különféle énekeskönyvekben harmincnál több megjelenése ismert vagy feltételezhető. Az 1619-re elkészült *Spáczay-gradual* magyar nyelvű antifónagyűjteményének fordítóját az *Antiphonae Ludovicae* cím alapján látják ~ban.

**Kiad.:** RMKT 8, 1930, 6–7.

**Irod.:** BALÁZS János, *Sylvester János és kora*, Bp., 1958; CZEGLÉDY Sándor, *Méliusz Ágendája és himnológiai tevékenysége*, StudAEccI, 2(1967); H. HUBERT Gabriella, *A régi magyar gyülekezeti ének*, Bp., 2004; BARTÓK István, „Nem egyéb, hanem magyar poézis”. *Sylvester János nyelv- és irodalomszemlélete európai és magyar összefüggésekben*, Bp., 2007.

Bartók István

**Szegedi Lőrinc** (Szeged, ?–Abaújszántó, 1596–97 k.)

Ref. egyházi író. 1562–64-ben Wittenbergben, majd Poroszo.-ban tanult. 1567-től Békésen lelkész és esperes, 1575-től Szatmáron pap és egy darabig esperes is, 1594-től Abaújszántón elsőpap. Wittenbergben latin zsoltárparafrázist írt (1564). Nikolaus Selnecker latin